minna.fi
Tasa-arvotiedon keskus

Naiset ja YK - vuosikymmenien menestystarina

Hilkka Pietilä

Yleinen tietämys Yhdistyneistä Kansakunnista on hyvin kapeaa. YK nähdään yleensä vain poliittisen toiminnan välineenä ja forumina niin akateemisessa maailmassa kuin joukkotiedotuksessakin. Silloin YK:n toiminta taloudellisen, sosiaalisen ja sivistyksellisen kehityksen alueilla jää kokonaan tietoisuuden ulkopuolelle. Kuitenkin yli 80 % kaikista YK:n pääjärjestön resursseista, varoista ja henkilökunnasta kohdentuu taloudellisen, sosiaalisen ja sivistyksellisen toiminnan hallintoon, päätöksentekoon, suunnitteluun sekä käytännön työhön näillä aloilla eri puolilla maailmaa.

Miehet ovat aina pitäneet kansainvälistä politiikkaa omana reviirinään. Ehkä juuri siksi myös tiedotusvälineissä kiinnitetään huomiota lähes yksinomaan vain YK:n poliittiseen toimintaan. Rauhanjärjestöinä niin YK kuin jo sen edeltäjä Kansainliittokin ovat alusta alkaen saaneet myös naisten kiinnostuksen osakseen. Naisille YK on tärkeä myös ihmisoikeusjärjestönä sekä sosiaalisen ja taloudellisen kehityksen järjestönä.

YK globalisaation maailmassa?

Globalisaatiosta puhutaan ikään kuin se olisi uusi asia maailmanhistoriassa. Siirtomaavaltajärjestelmä oli kuitenkin jo lähes 500 vuotta kestänyt, armoton globalisaation kausi. Se oli maailmanlaajuinen poliittinen ja taloudellinen järjestelmä, jota hallittiin tiukoin ottein muutamasta pääkaupungista Euroopasta. Yksin Brittiläinen imperiumi oli niin globaali, että sen alueella ei aurinkokaan koskaan laskenut.

Toisen maailmansodan jälkeen perustettiin Yhdistyneet Kansakunnat, jota jo peruskirjassa hahmoteltiin maailmanjärjestöksi. Sitä mukaa kun siirtomaavalta purkaantui, uudet itsenäiset valtiot liittyivät yksi toisensa jälkeen YK:iin, joten poliittinen globalisaatio toteutui uudelta pohjalta.

1970-luvulla YK:ssa hyväksyttiin yksimielisesti ohjelma Uudeksi kansainväliseksi talousjärjestykseksi, UKTJ. Se oli uudenlaista taloudellista globalisaatiota, suunnitelma hallinnoida ja ohjailla maailmantaloutta niin, että siirtomaavallan aiheuttama eriarvoisuus väistyisi ja ihmisten hyvinvointia voitaisiin kehittää tasavertaisesti eri puolilla maailmaa. 1990-luvulla YK on kehitellyt ns. globaaliagendaa, maailmanlaajuisen politiikan ohjelmaksi globaalien ongelmien ratkaisemiseksi.

YK:n edustama globalisaatio pyrkii rauhan maailman rakentamiseen, kansojen itsemääräämisoikeuden, demokratian ja ihmisoikeuksien toteuttamiseen, taloudellisen ja sosiaalisen eriarvoisuuden vähentämiseen sekä ihmisarvoisten elinolosuhteiden kehittämiseen kaikille. Nykyisen markkinavetoisen globalisaation on havaittu jopa lisäävän eriarvoisuutta ja jopa tekevän tyhjäksi sitä kehitystä, jota YK:n johdolla on vuosikymmenien mittaan saatu aikaan.

Naiset perustamassa Kansainliitoa ja YK:ta

Hallitukset kokoontuivat vuonna 1919 Pariisiin perustamaan Kansainliittoa, joka hallitustenvälisenä rauhanjärjestönä oli uranuurtaja maailmanhistoriassa. Se kiinnosti silloin varsin nuorten kansainvälisten naisjärjestöjen naisia heti, sillä ensimmäinen maailmansota oli tuoreessa muistissa ja mm. Naisten kansainvälinen rauhan ja vapauden liitto, WILPF oli vasta perustettu sodan aikana.

Myös naisjärjestöjen edustajat kokoontuivat Pariisiin ja valmistelivat omat ehdotuksensa siitä, mitä Kansainliiton pitäisi tehdä. He neuvottelivat itsensä sisään hallitusten kokoukseen ja esittivät ehdotuksensa. Tästä alkoi naisten yhteistyö ja vaikuttaminen hallitustenvälisissä järjestöissä. Se tapahtui aikana, jolloin monissa maissa ei naisilla ollut edes äänioikeutta, saati että he olisivat päässeet diplomaattisiin tehtäviin.

Toinen maailmansota lopetti Kansainliiton, mutta siihen ei katkennut se työ, jota naiset olivat siellä aloittaneet. YK:n perustamiskokouksessa San Franciscossa vuonna 1945 oli useiden maiden valtuuskunnissa mukana monia niistä naisista, jotka olivat jo hankkineet kokemusta Kansainliitossa.

Näiden naisten ansiosta hallitukset vakuuttivat jo YK:n peruskirjassa uskovansa jokaisen ”ihmisyksilön arvoon ja merkitykseen” ja vahvistivat nimenomaan ”miesten ja naisten yhtäläiset oikeudet”. Tätä periaatetta vielä vahvistaa useassa kohdassa peruskirjassa vakuutus siitä, että asiakirjassa määritellyt ihmisoikeudet ja perusvapaudet kuuluvat kaikille ”rotuun, sukupuoleen, kieleen ja uskontoon katsomatta.”

Vuonna 1948 naiset varmistivat myös, että Ihmisoikeuksien yleismaailmallisesta julistuksesta tuli ”Universal Declaration of Human Rights” eikä ”Miehen oikeuksien julistus”(englanniksi sen luonnoksessa oli ”Rights of Man” ja ranskaksi ”Droit de’l Homme”). Tästä alkaen ovat naiset YK:ssa jatkuvasti kiistäneet sen, että englanninkielen ”man” tarkoittaisi ihmistä. Nykyisessä YK-englannissa ”man” merkityksessä ihminen ei ole enää korrektia kieltä.

Jo aivan alussa naiset myös taistelivat itselleen YK-järjestelmässä oman Naisten asemaa käsittelevän erityistoimikunnan, the Commission on the Status of Women, CSW. He eivät tyytyneet siihen, että naisia koskevat kysymykset olisivat vain osa ihmisoikeuksien toimikunnan mandaattia. Tässä toimikunnassa aktiiviset naiset sittemmin pitivät huolen siitä, että jo Kansainliitossa aloitettu työ naisten oikeuksien kehittämiseksi ja naisille tärkeiden kysymysten valmistelemiseksi YK:n työjärjestykseen jatkui.

Läpimurto 1970-luvulla

Jo YK:n peruskirjassa legitimoitiin myös kansalaisjärjestöjen osallistuminen YK:n toimintaan ja niille määriteltiin ns. konsultatiivinen asema. Sen aseman YK:sta kiinnostuneet kansainväliset naisjärjestöt välittömästi hankkivat itselleen ja saivat siten mahdollisuuden pysyvästi seurata YK:n taloudellista ja sosiaalista toimintaa. Niiden yhteistyö CSW:n kanssa vakiintui nopeasti. Vuosien varrella monia hankkeita naisten aseman edistämiseksi lähti liikkeelle juuri kansalaisjärjestöjen aloitteesta, joille löytyi kanava YK:n käsittelyyn CSW:n jäseninä olevien hallitusten edustajien kautta.

Varsinainen läpimurto tapahtui 1970-luvun alussa. Maailmassa elettiin nälkävuosia jälleen kerran ja YK:ssa etsittiin kuumeisesti ratkaisuja ravitsemusongelmille. Silloin lopulta havaittiin, että itse asiassa ruoan tuotanto suuressa osassa maailmaa olikin naisten käsissä, kotitarveviljelijät ovat useammin naisia kuin miehiä. Ellei heitä tueta koulutuksella ja paremmilla työvälineillä eivät nälkävuodet koskaan lopu. Toinen suuri ongelma oli voimakas väestönkasvu köyhissä maissa. Sillekään ei voida mitään, ellei paranneta naisten mahdollisuuksia päättää itse lastensa lukumäärästä. Nämä tosiasiat pakottivat ottamaan naiset huomioon myös YK:n toiminnassa ja kehityspoliittisessa ajattelussa.

Samaan aikaan naisliike Pohjoisessa eli voimakasta nousukautta ja naistutkimus teki tuloaan Yhdysvalloissa ja vähitellen myös muualla. Paineet YK:ta ja sen pääsihteeriä kohtaan kovenivat,

sillä siihen mennessä päättävissä asemissa YK:ssa oli ollut vain muutama nainen ja korkeimmissa viroissa ei ollut yhtään naista. Kaikki nämä tekijät vaikuttivat yhdessä siihen, että naisten merkitystä YK:ssa ja sen käsittelemissä asioissa ei enää voitu jättää huomiota vaille. Suomalaisen Helvi Sipilän nimittäminen ensimmäisenä naisena YK:n apulaispääsihteerin virkaan vuonna 1972 avasi uuden luvun YK:n historiassa.

Saman vuoden syksyllä yleiskokous päätti julistaa vuoden 1975 Kansainväliseksi naisten vuodeksi. Myöhemmin päätettiin, että sen vuoden päätapahtumaksi järjestetään ensimmäinen YK:n maailmankonferenssi, joka keskittyy naisten aseman edistämiseen. Konferenssi pidettiin vuonna 1975 Meksiko Cityssä. Se oli historiallinen tapahtuma, sillä mitään vastaavaa hallitusten maailmanlaajuista konferenssia naisten tilanteesta ja asemasta ei ollut pidetty koskaan aikaisemmin.

Jo sitä ennen vaikutti tulossa oleva Kansainvälinen naistenvuosi ratkaisevasti myös vuonna 1974 Bukarestissa pidetyn maailman väestökonferenssin ja samana vuonna Roomassa pidetyn maailman elintarvikekonferenssin sisältöön. Nämä konferenssit ottivat jo huomioon, että naisilla on ratkaiseva rooli näiden ihmiskunnan avainkysymysten, nälän ja väestönkasvun helpottamisessa.

Muutosten vyöry: Tasa-arvo – Kehitys - Rauha

Hallitukset hyväksyivät ehdotuksen Kansainvälisestä naistenvuodesta pitkin hampain YK:n yleiskokouksessa vuonna 1972. Maailman naisten keskuudessa se kuitenkin otettiin vastaan suurella innostuksella ja sai aikaan lukemattomien tapahtumien vyöryn ympäri maailmaa. Se myös toi YK:n maailman naisten tietoisuuteen. Kun sitten Meksiko Cityn konferenssissa hyväksyttiin Maailmansuunnitelma naisten aseman edistämiseksi vuosille 1975-1985, lähti kaikkien näiden tapahtumien seurauksena liikkeelle muutosten vyöry, joka ei ole koskaan pysähtynyt.

Kansainvälisen naistenvuoden ja Meksikon konferenssin tavoitteet kiteytettiin kolmeen käsitteeseen: Tasa-arvo, kehitys ja rauha. Niiden on todettu ilmaisevan niin hyvin naisten pyrkimysten kokonaisuutta, että ne ovat siitä lähtien olleet kaikkien naisten merkeissä järjestettyjen suurten YK-tapahtumien yhteisenä teemana. Koko vuosikymmen Meksikon konferenssista lähtien julistettiin YK:n naisten vuosikymmeneksi näiden tunnusten alla. Vuosikymmenen puolivälissä 1980 tehtiin maailmansuunnitelman puolivuosikymmen arviointi ja tarkistus maailmankonferenssissa Kööpenhaminassa ja koko vuosikymmenen tulokset vedettiin yhteen ja arvioitiin Nairobissa vuonna 1985.

Vuosikymmenen aikana ei maailmansuunnitelmasta kuitenkaan ehtinyt toteutua kuin vähän alkua, joten Nairobissa sille annettiin lisää aikaa vuoteen 2000 ja hyväksyttiin uudet, tehokkaammat strategiat sen toimeenpanon tehostamiseksi. Pekingissä, YK:n neljännessä maailmankonferenssissa naisten aseman edistämiseksi vuonna 1995 arvioitiin saavutuksia menneiltä kahdelta vuosikymmeneltä ja hyväksyttiin uusi toimintaohjelma vuosille 1995-2000.

1990-luvulla naiset eivät kuitenkaan enää tyytyneet osallistumaan ja vaikuttamaan vain erityisesti naisten asemaa käsittelevään maailmankonferenssiin vaan he ottivat oikeutetun paikkansa kaikissa YK:n suurissa konferensseissa ja vaikuttivat näkyvästi niiden tuloksiin.*) Niinpä Pekingin konferenssi 1995 olikin eräänlainen suuri yhteenveto, kokosi yhteen ja vahvisti jo muissa konferensseissa saavutetut tulokset ja täydensi niitä. Siksi siellä hyväksytty asiakirja on erittäin laaja ja kattava suunnitelma naisten vaikutusvallan lisäämiseksi ja sukupuolinäkökulman soveltamiseksi kaikilla aloilla. (UM, 1996)

1990-luvulla alkoi toteutua se periaate, joka jo hyväksyttiin Nairobissa 1985, että kaikki maailman ja ihmisten asiat ovat naisten asioita, joihin naisilla on sanottavaa ja joista päätettäessä naisten on oltava mukana ja naisten näkökulma on otettava huomioon.

Mitä naiset ovat tuoneet YK:n toimintaan?

On kysytty, mitä erityistä naiset ovat tuoneet YK:n toimintaan? Mitä olisi jäänyt tekemättä tai mitkä asiat olisivat unohtuneet, jos naiset eivät olisi olleet omalla panoksellaan mukana?

Sellaisia asioita on helppo löytää. Seuraavassa on koottu joitakin suuria teemoja ja aiheita, jotka naiset ovat ottaneet esiin ja joiden pohjalta vuosien varrella on sitten kehitetty sopimuksia ja suosituksia, hyväksytty ohjelmia ja lukemattomia päätöslauselmia.

Vuosikymmenien mittaan naiset ovat:

- kyseenalaistaneet englanninkielen ”man” sanan merkityksessä ”ihminen”, ensiksi peruskirjaa tehtäessä, sitten ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa ja vuosien varrella koko YK-kielessä

- osoittaneet naisten avainaseman väestökysymyksissä ja ajaneet YK:ssa läpi päätökset perhesuunnittelusta, naisten oikeudesta päättää itse siitä, milloin ja montako lasta haluavat. Tämä on eniten naisten asemaan vaikuttanut yksittäinen tekijä viime vuosisadalla

- osoittaneet, että naiset ovat maanviljelijöitä, joilla on avainrooli elintarvikehuollossa suuressa osassa maailmaa. Siksi heillä täytyy olla maata sekä tietoa ja välineitä työnsä helpottamiseksi ja tehostamiseksi, jotta elintarvikeongelmat helpottuisivat

- esittäneet vaatimuksen naisten koko työpanoksen tunnustamisesta työksi, ts. että myös kotitalouksissa ja kotitarvetuotannossa tehdyn palkattoman työn, naapuriavun ja talkootyön taloudellinen arvo tunnustetaan

- kyseenalaistaneet vallitsevan kehityskäsityksen ja osoittaneet naisten roolin kehityksessä. He ovat kysyneet, voiko sellainen kehitys olla hyväksi kenellekään, joka ei ole hyväksi naisille ja lapsille?

- kyseenalaistaneet jaon naisten töihin ja miesten töihin ja vaatineet työnjaon muuttamista perheissä ja työpaikoilla

- osoittaneet, että palkkatyön ja perhe-elämän yhteensovittamiseksi tarvitaan kouluruokailua, päivähoitoa, vanhempainlomia ja äitiyslomia, kotiavustajia, kotihoidon tukea jne.

- tuoneet keskusteluun sukupuoliroolit sosiaalisena implikaationa eli gender-käsitteen, sen että miehilläkin on sukupuoli, joka vaikuttaa kaikkeen, mitä he tekevät ja ajattelevat. Siksi naisille ei riitä tasa-arvo miehiin verrattuna eikä syrjinnän lopettaminen vaan myös miesten on muututtava

- saaneet aikaan sen, että naisiin kohdistuva väkivalta ei ole enää tabu ja että raiskaus on rikos myös sodassa ja avioliitossa! Raiskaukset ja muut raakuudet naisia kohtaan sota- ja konfliktitilanteissa on tunnustettu sotarikoksiksi

- tehneet näkyviksi myös muut naisiin kohdistuvan väkivallan muodot, joita ovat sukupuolielinten silpominen, myötäjäisriitoihin liittyvät murhat ja kiristys, naisten tappaminen ns. perheen kunnian/häpeän tähden, pakkoavioliitot, tyttösikiöiden abortointi, naiskauppa ja prostituutio eri muodoissaan, ym.

Nämä ovat vain esimerkkejä, listaa voitaisiin paljon jatkaa! Kaikista näistä asioista on kuitenkin päätöksiä ja suosituksia muun muassa neljännessä, naisten asemaa käsitelleessä YK:n maailmankonferenssissa Pekingissä 1995 hyväksytyssä toimintaohjelmassa.

Nämä asiat ovatkin vuosien varrella kehittyneet sopimuksiksi ja käytännöiksi, sekä sanoiksi että teoiksi. Voidaan perustellusti sanoa, että tasa-arvoajattelu ja sukupuolinäkökulman huomioonottaminen on YK:n päätöksissä ja ohjelmissa tänä päivänä viety pitemmälle kuin missään jäsenmaassa pohjoismaat mukaan lukien. Tämä kehitys on tapahtunut asteittain viimeisten kolmenkymmenen vuoden aikana, 1970-luvun alkupuolelta lähtien.

YK:n ympärille syntynyt globaali naisliike

Naiset ympäri maailman ja heidän järjestönsä ovat olleet kasvavin joukoin mukana seuraamassa kaikkia YK:n maailmankonferensseja naisten aseman edistämiseksi ja 1990-luvulla naiset ovat olleet liikkeellä jokaisen suuren YK-konferenssin valmistelussa ja itse tapahtumapaikalla. Maailmankonferenssien rinnalle järjestettyjen NGO-foorumien, kansalaisjärjestötapaamisten osanottajamäärä on kerta kerralta kasvanut niistä 4000:sta, jotka olivat mukana Meksikossa 1975, 16 000:een Nairobissa ja 50 000 hipovaan naisten joukkoon, joka oli koolla Pekingissä 1995. Näiden lisäksi on muistettava myös ne tuhannet ja taas tuhannet naiset, jotka ovat osallistuneet YK-konferenssien valmisteluun ja seurantaan omissa maissaan, vaikka eivät ole voineet osallistua maailmanlaajuisiin tapaamisiin.

Näin on YK:n ja sen järjestämien, naisten asemaa käsitelleiden maailmankonferenssien ympärille syntynyt maailmanlaajuinen naisten liike, joka yhdistää naiset seuraamaan YK:n toimintaa ja vaikuttamaan siihen.

Kansalaisjärjestöjen NGO Tribunia Meksikossa 1975 sanottiin jo “suurimmaksi naistietoisuuden herättämistilaisuudeksi, mitä koskaan on järjestetty”. On myös sanottu, että “maailmanlaajuinen feminismi syntyi” NGO Forumissa Nairobissa 1985, jolloin oli koolla noin 16 000 naista ympäri maailman. “Kun siirryimme 1980-luvulta eteenpäin, alkoi tulla selväksi, että se mitä oli saatu aikaan, oli maailmanlaajuinen naisten liike, ja mitä oli pantu liikkeelle, ei ole sen vähempää kuin vallankumous”, todetaan rohkeasti kesäkuussa 2000 pidettyyn YK:n Peking+5 erityisistuntoon laaditussa kansalaisjärjestöjen vaihtoehtoraporttien yhteenvedossa (CONGO, 2000).

Tämä maailman naisten liike on saanut hallitukset yhdessä – niin Kansainliitossa kuin YK:ssakin - tekemään naisten aseman edistämiseksi päätöksiä, jotka menevät pitemmälle kuin kulloinkin olemassa olevat lait jäsenmaissa. Vaikka usein maailmankonferenssin valmistelua leimaavat suuret ristiriidat hallitusten välillä, lopputuloksena voi olla ennennäkemättömän edistyksellinen toimintasuunnitelma niin kuin tapahtui juuri Pekingissä 1995 (United Nations, 1995).

Tässä yhteistyössään hallitusten välisten järjestöjen kanssa naiset ovat kehittäneet dialektisen strategian, jonka brittiläinen feministi ja pasifisti Vera Brittain puki sanoiksi jo 1920-luvulla Kansainliitossa: ”On tullut aika siirtyä kansalliselta tasolta kansainväliselle tasolle ja tähdätä saavuttamaan kansainvälisillä sopimuksilla se, missä kansallinen lainsäädäntö on epäonnistunut”. Kun hallitukset on kansainvälisellä tasolla saatu hyväksymään sellaisia asiakirjoja kuin esimerkiksi Naisten syrjinnän kieltävä yleissopimus (United Nations, 1979) tai Pekingin toimintaohjelma, näitä voidaan sitten käyttää kussakin maassa tehokkaasti hallituksen painostamiseksi toteuttamaan niiden edellyttämät muutokset myös kunkin maan lainsäädännössä.

Kansalaisten tietoisuus ja aktiivisuus jokaisessa YK:n jäsenvaltiossa onkin ainoa tae varmistaa YK:ssa tehtyjen päätösten toimeenpano. Ilman tällaista aktiivisuutta kansallisella tasolla ei voi olla varmuutta hallitusten YK:ssa tekemien päätösten toteutumisesta, vaikka ne olisivat kuinka hyviä.

Musta aukko korkeakoulujen opetuksessa

Miksi tämä vuosikymmenien hämmästyttävä prosessi ei ole saanut sijaa yliopistojen kurssikirjoissa eikä koulujen oppikirjoissa? Miksi 90 % maailmanjärjestön toiminnasta, sen saavutukset taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kehityksen aloilla, on jäänyt kokonaan yliopistojen ja korkeakoulujen tutkimuksen ja opetuksen ulkopuolelle? Miksi se saa tuskin mitään huomiota tiedotusvälineissä ja sen seurauksena myös yleisessä tietoisuudessa?

Kun yliopistoissa ja korkeakouluissa ei missään maassa opeteta eikä tutkita näitä asioita YK:n toiminnasta, ei myöskään kouluissa eikä muissa sivistyslaitoksissa anneta tällaista yleistietoa. Silloin jokainen uusi virkamiespolvikin aloittaa virkauransa näiden asioiden osalta nollasta niin kansallisissa ministeriöissä kuin YK:n sihteeristössäkin. Tämä tilanne on ongelma niin YK:lle kuin kansalliselle hallinnollekin joka maassa. YK:ssa tämä institutionaalisen muistin puuttuminen

merkitsee sitä, että asiat ja kehitys eivät etene optimaalisesti, kun jokaisella vuosikymmenellä keksitään samat asiat uudelleen.

Samasta syystä myös tiedotusvälineet ja toimittajatkin saavat YK:sta irti vain sen, mitä tapahtuu puhtaasti poliittisissa kysymyksissä. Ei toimittajienkaan koulutuksessa ole peruskurssia YK:n toiminnasta taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen hyväksi tai naisten vaikutusvallan lisäämiseksi.

Tämän päivän trendit korostavat kaikkea teknistä ja liiketaloudellisesti kannattavaa sekä vaativat kaupallista kilpailukykyä ja tuottavuutta sellaisillakin aloilla, joilla sellaiset vaatimukset ovat tuhoisia. Korkeakoulujen opetuskin joutuu kilpailemaan määrärahoista teknis-liiketaloudellisten intressien kanssa. Tästä tilanteesta kärsivät erityisesti sellaiset instituutiot kuin YK ja yliopistot, joiden päätarkoitus on palvella niitä ihmiskunnan tarpeita, joita liike-elämä ei milloinkaan voi eikä halua hoitaa.

YK-järjestelmä on jo 60 vuotta ollut osa vakiintunutta maailmanjärjestystä. Perustietämys sen toiminnasta kuuluisi olla osa akateemisen koulutuksen saaneiden kansalaisten yleissivistystä. Kansainvälistä sivistyksellistä, sosiaalista ja taloudellista yhteistyötä koskevan opetuksen ja tutkimuksen laajentamiselle voidaan kuitenkin esittää myös taloudellisesti vääjäämättömät perusteet.

Kysymys on viime kädessä siitä, saavatko sekä valtionhallinto että YK-järjestöt tarpeellisen perustietämyksen omaavia työntekijöitä kansainvälisen yhteistyön ja politiikan kannalta välttämättömiin tehtäviin. Kvalifioidut työntekijät takaisivat, että saataisiin hyvä ’tuotos’ myös niille varoille, jotka käytetään valtionhallinnon ja YK-instituutioiden ylläpitoon ja niiden toiminnan rahoittamiseen.

LÄHTEET:

1. Tämä artikkeli perustuu pääasiassa niihin tietoihin ja kokemuksiin, joita sain toimiessani Suomen YK-liiton pääsihteerinä (1963-1990) ja joita olen sen jälkeen edelleen kartuttanut seuraamalla YK:n toimintaa erityisesti naisten aseman edistämisen ja naisten YK:n toimintaan antaman panoksen osalta.
2. Pienentääkseni akateemisessa opetuksessa olevaa ”mustaa aukkoa” pidin kurssin ”YK:n talou-

dellisesta ja sosiaalisesta kehitystoiminnasta mukaan lukien naisten aseman edistäminen" Helsingin Yliopiston Kehitysmaatutkimuksen laitoksen ohjelmassa vuosina 1991-1995. Myös viime vuosina olen osallistunut luennoitsijana ko. laitoksen opetukseen.

Kirjallisuutta:

Pietilä, Hilkka (1991). Näkymätön näkyväksi. Naiset ja YK. Sosiaali- ja terveysministeriö, Sarja A: Tutkimuksia 2/1991. Helsinki.

Pietilä, Hilkka & Vickers, Jeanne (1996). Making Women Matter. The Role of the United Nations. Kolmas uudistettu painos. Zed Books, Lontoo.

Pietilä, Hilkka & Vickers, Jeanne (1998). The UN system in the vanguard of advancement of women: Equality, development, and peace. Artikkeli kirjassa Alger, Chadwick F. The Future of the United Nations System: Potential for the Twenty-first Century. United Nations University Press, Tokio-New York- Paris.

Pietilä, Hilkka (2001). Naiset ja YK – vuosikymmenien menestystarina. Ulkoasiainministeriö. Web: http://global.finland.fi/julkaisut/taustat/naiset_YK.html

Pietilä, Hilkka (2002). Engendering the Global Agenda: The Story of Women and the United Nations. Development Dossier, UN/NGLS Geneve.
Web: http://www.un-ngls.org/developmentdossier.htm

United Nations (1979). Naisten oikeuksien yleissopimus, Ulkoasianministeriön julkaisuja 25/92. Helsinki.
Web: http://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1986/19860068

United Nations (1995). Pekingin julistus ja toimintaohjelma. YK:n neljäs maailmankonferenssi naisten aseman edistämiseksi, Peking 4-15.9.1995. Ulkoasiainministeriön julkaisuja 6/1996. Helsinki.
Web: http://www.global.finland.fi/julkaisut/taustat/peking/index.htm

CONGO, 2000. Beijing Plus Five. NGO Alternative Global Report to the United Nations General Assembly Special Session five Years after Beijing, June 5-9. 2000. New York.

Tämä kirjoitus on julkaistu Minnassa helmikuussa 2005.